

附录7

《社会设备规划指南》

马来西亚半岛城市与乡村规划局

2013年9月

Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat

Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia

September 2013

(只收纳文件的部分原文)

**KEMENTERIAN KESEJAHTERAAN BANDAR,
PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN**
No. 51, PERSIARAN PERDANA, PRESINT 4,
PUSAT PENTADBIRAN KERAJAAN PERSEKUTUAN
62100 PUTRAJAYA

Telefon : 03-8891 5003
Fax : 03-8891 5558

Rujukan Kami : JKT.D.100-1/3/2 Jld. 5(28)

Tarikh : 9 Jun 2014

**PEKELILING KETUA SETIAUSAHA
KEMENTERIAN KESEJAHTERAAN BANDAR,
PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN
BILANGAN 4 TAHUN 2014**

***GARIS PANDUAN PERANCANGAN KEMUDAHAN MASYARAKAT
(PINDAAN 2013)***

TUJUAN

Pekeliling ini bertujuan untuk memberi penjelasan serta panduan kepada Pihak Berkuasa Negeri (PBN) dan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) mengenai **Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat.**

LATAR BELAKANG

2. Mesyuarat Majlis Negara Bagi Kerajaan Tempatan (MNKT) Ke-66 pada **3 September 2013**, telah mengambil maklum mengenai penambahbaikan ke atas Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat.

3. Garis Panduan ini disediakan untuk membantu PBN, PBT, agensi pelaksana dan pemaju menyediakan kemudahan masyarakat yang secukupnya dalam membangunkan sesuatu kawasan ke arah mewujudkan komuniti sejahtera. Garis panduan ini merupakan penambahbaikan kepada Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat Bil. 19/97 yang disediakan oleh Jabatan Perancangan Bandar dan Desa (JPBD) Semenanjung Malaysia, Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT) pada tahun 1997.

PEMAKAIAN GARIS PANDUAN PERANCANGAN KEMUDAHAN MASYARAKAT (PINDAAN 2013)

4. Garis Panduan ini hendaklah dibaca bersama dengan kandungan Rancangan Pemajuan, khususnya Rancangan Tempatan dan Rancangan Kawasan Khas. Garis panduan ini tidak mengatasi mana-mana garis panduan lain dari segi subjek atau pun pertapakan, yang disediakan di bawah peruntukan perundangan oleh mana-mana pihak. Garis Panduan ini hendaklah juga dibaca bersama peruntukan Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 (Akta 172) dan lain-lain undang-undang sedia ada yang berkaitan. Ia juga perlu merujuk kepada garis

panduan lain yang berkaitan yang disediakan oleh JPBD Semenanjung Malaysia.

5. Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat adalah seperti di **Lampiran**.

TARIKH KUATKUASA

6. Pekeliling ini berkuatkuasa mulai tarikh ianya dikeluarkan. Sehubungan dengan itu, Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat JPBD Bil. 19/97 yang telah disediakan oleh JPBD Semenanjung Malaysia, KPKT pada tahun 1997 adalah terbatal.

PERTANYAAN

7. Sebarang pertanyaan dan penjelasan lanjut berhubung Pekeliling ini boleh dikemukakan kepada:

Pengarah
Bahagian Penyelidikan Dan Pembangunan
Jabatan Perancangan Bandar Dan Desa Semenanjung Malaysia
Unit No.50-12-2B & 50-13-1,
Wisma UOA Damansara,
50 Jalan Dungun, Damansara Heights,
50490 KUALA LUMPUR

Tel : 03-2081 6000
Faks : 03-2094 1170

PENUTUP

8. Pekeliling ini dipanjangkan kepada semua PBN dan PBT untuk perhatian dan tindakan sewajarnya.

“BERKHIDMAT UNTUK NEGARA”

“1Malaysia: Rakyat Didahulukan, Pencapaian Diutamakan”

Yang Ikhlas,

(DATO' SERI ARP AH BINTI ABDUL RAZAK)

Ketua Setiausaha
Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan
dan Kerajaan Tempatan.

9 Jun 2014

s.k.

Semua YB. Setiausaha Kerajaan Negeri

Semua Datuk Bandar/ Yang Dipertua
Pihak Berkuasa Tempatan

GARIS PANDUAN PERANCANGAN

Kemudahan Masyarakat

JABATAN PERANCANGAN BANDAR DAN DESA SEMENANJUNG MALAYSIA
KEMENTERIAN KESEJAHTERAAN BANDAR, PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN

2013

Pemberitahuan

Garis Panduan ini menggantikan Garis Panduan Perancangan Kemudahan Masyarakat JPBD 19/97 yang telah disediakan oleh Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia, Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Garis Panduan ini telah diambil maklum oleh Mesyuarat Majlis Negara Bagi Kerajaan Tempatan Ke-66 pada 3 September, 2013.

Garis Panduan ini hendaklah dibaca bersama dengan kandungan Rancangan Pemajuan, khususnya Rancangan Tempatan dan Rancangan Kawasan Khas.

Garis Panduan ini tidak mengatasi mana-mana garis panduan lain, sama ada dari segi subjek atau pun pertapakan, yang disediakan di bawah peruntukan perundangan oleh mana-mana pihak.

Garis panduan ini hendaklah dibaca bersama dengan peruntukan Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 [Akta 172] dan undang-undang sedia ada yang berkaitan. Ia juga perlu merujuk kepada garis panduan lain yang berkaitan yang disediakan oleh Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Semenanjung Malaysia.

September, 2013

5.2. Kemudahan Pendidikan

5.2.1. Kategori

Kemudahan pendidikan terbahagi kepada 5 kategori seperti ditunjukkan dalam Jadual 6.0.

Jadual 6.0: Kategori Kemudahan Pendidikan

Kategori	Kriteria
i. Pra-sekolah/ Tadika	- Kemudahan pendidikan untuk peringkat umur 4 hingga 6 tahun. - Saiz kelas 25 (minimum). - Kemudahan pra-sekolah boleh disediakan di sekolah kebangsaan, sekolah jenis kebangsaan, sekolah agama bantuan Kerajaan, sekolah menengah kerajaan, sekolah menengah teknik, Institut Pendidikan Guru Malaysia, rumah panjang di sarawak dan pusat komuniti di Sabah. - Lain-lain keperluan rujuk Garis Panduan Penubuhan Tadika dan TASKA, JPBD SM, 2012.
ii. Sekolah Rendah	- Kemudahan pendidikan untuk peringkat umur 6 hingga 12 tahun. - Saiz kelas 35 (minimum). - Termasuk sekolah kebangsaan, sekolah jenis kebangsaan, sekolah agama dan juga sekolah swasta.
iii. Sekolah Menengah	- Kemudahan pendidikan untuk peringkat umur 13 hingga 17 tahun. - Disediakan bagi 2 atau 3 unit kejiranan. - Saiz kelas - 35 pelajar untuk satu sesi persekolahan. - Terdapat 3 jenis sekolah menengah iaitu: • Sekolah menengah; • Sekolah menengah agama; dan • Sekolah menengah swasta. - Terma Sekolah Menengah Teknik, Sekolah Menengah Vokasional, Sekolah Menengah Kebangsaan Agama dan Sekolah Menengah Berasrama Penuh adalah di bawah bidang kuasa Kementerian Pendidikan Malaysia.
iv. Sekolah Pendidikan Khas	- Kementerian Pendidikan Malaysia mentakrifkan Sekolah Pendidikan Khas disediakan kepada murid bermasalah penglihatan dan pendengaran. 3 peringkat pendidikan khas; <i>a. Pra Sekolah</i> - Melibatkan golongan yang berumur 4 hingga 6 tahun; - Disahkan oleh pengamal perubatan; dan - Boleh mengurus diri tanpa bantuan orang lain. <i>b. Pelajaran Rendah</i> - Melibatkan golongan yang berumur 6 sehingga 14 tahun; - Disahkan oleh pengamal perubatan; dan - Tempoh belajar adalah 6 tahun dan boleh dilanjutkan maksimum dua 2 tahun.

GARIS PANDUAN PERANCANGAN KEMUDAHAN MASYARAKAT

Kategori	Kriteria
	c. <i>Pelajaran Menengah</i> - Menyediakan 2 jenis aliran iaitu akademik dan vokasional; - Melibatkan golongan yang berumur 13 hingga 19 tahun; - Disahkan oleh pengamal perubatan; - Boleh mengurus diri tanpa bantuan orang lain; dan - Tempoh belajar adalah 5 tahun dan boleh dilanjutkan maksimum 2 tahun.
v. Institusi Pengajian Tinggi/Kolej/Politeknik	Menyediakan pendidikan tinggi yang membawa kepada penganugerahan diploma, ijazah atau setaraf dengannya.

Sumber: Kementerian Pendidikan Malaysia, 2011 dan Kajian Penyelidikan, Bahagian Penyelidikan dan Pembangunan JPBD SM, 2011

Sekolah Menengah Kebangsaan Presint 9, Putrajaya.
Julai, 2011

Sekolah Menengah Kebangsaan Bandar Baru Salak
Tinggi. Julai, 2011

Foto 5: Kemudahan Pendidikan Kategori Sekolah Menengah

5.2.2. Garis Panduan Umum

i. Perancangan Tapak dan Reka Bentuk

- Perancangan kemudahan pendidikan mengikut kategori dan hierarki adalah berdasarkan kepada bilangan penduduk, lokasi, keluasan minimum dan keadaan tapak.
- Kemudahan pendidikan sekolah rendah dan menengah perlu terletak dalam jarak berjalan kaki dengan kawasan perumahan.
- Tapak sekolah tidak dibenarkan di kawasan berpaya, berbukit dan bercerun curam serta kawasan berisiko bencana seperti hakisan, tanah runtuh serta banjir, berdekatan laluan talian rentis elektrik dan kawasan industri berisiko tinggi.
- Kemudahan pendidikan perlu di lokasi yang kondusif untuk proses pengajaran dan pembelajaran, jauh dari kawasan industri, lapangan terbang, perlombongan, kuari dan lebuhraya serta mempunyai zon penampungan yang mengikut piawaian ditetapkan.
- Sekolah tidak dibenarkan diletakkan di sepanjang atau berhampiran jalan utama bagi mengelakkan kesesakan dan mengutamakan keselamatan. Sekolah hendaklah diletakkan dan dihubungi oleh jalan yang kurang lalu lintas iaitu laluan terus (*through access*) atau jalan *collector* kecil (*minor roads*).
- Sekolah perlu diletakkan berhampiran dengan perkhidmatan pengangkutan awam seperti bas, LRT dan sebagainya.
- Sekolah tidak dibenarkan diletakkan di tapak yang berhampiran dengan lorong, terowong, taman yang sunyi atau terpencil (*crime hot spot*).
- Tapak kemudahan pendidikan hendaklah mempunyai ciri fizikal yang baik di samping penyediaan padang permainan yang mempunyai sistem saliran sempurna dan berfungsi.
- Tapak sekolah hendaklah berasingan dari tapak rumah pangsa tetapi dalam jarak berhampiran dengan unit kediaman.
- Keluasan minimum tapak kemudahan pendidikan dalam Jadual 7.0, 8.0 dan 9.0 merujuk kepada tanah yang boleh dibangunkan. Pembinaan kemudahan yang mempunyai kawasan yang tidak boleh dibangunkan seperti di kawasan cerun curam ($\geq 25^\circ$), kawasan berpaya, *oddly-shaped tracts* dan keadaan tanah yang tidak sesuai untuk pembangunan memerlukan keluasan tambahan.
- Reka bentuk kemudahan pendidikan hendaklah menerapkan prinsip *Crime Prevention Through Environmental Design* (CPTED) dan reka bentuk sejagat (*Universal Design*) ke arah mewujudkan persekitaran yang selamat, mesra pengguna dan selesa serta kondusif untuk proses pembelajaran dan pengajaran.

GARIS PANDUAN PERANCANGAN KEMUDAHAN MASYARAKAT

- Susun atur pelan sekolah dibahagikan kepada 4 zon utama mengikut fungsi ruang, iaitu:
 - a. Zon Pentadbiran;
 - b. Zon Akademik;
 - c. Zon Kediaman; dan
 - d. Zon Rekreasi.
- Tapak sekolah rendah agama boleh diintegrasikan dengan balai raya atau kemudahan beribadat seperti masjid atau surau.
- Perancangan tapak kemudahan pendidikan hendaklah selaras dengan cadangan dan strategi pembangunan dalam RT dan RKK yang telah diluluskan oleh Pihak Berkuasa Negeri.
- Keluasan tapak kemudahan pendidikan hendaklah mencukupi untuk menampung keperluan pembangunan masa hadapan.
- Reka bentuk bangunan kemudahan pendidikan hendaklah dilengkapi dengan kemudahan teknologi maklumat dan penerapan teknologi hijau (green technology) yang menjimatkan tenaga/sumber (energy saving) seperti sistem pengumpulan air hujan (rain water harvesting) dengan kos yang efektif dan penyelenggaraan yang minimum, penggunaan bahan kitar semula dan pemeliharaan sumber semula jadi.

- Kawasan kemudahan pendidikan perlu dilandskap dengan pokok yang bersesuaian, menarik dan senang diselenggara bagi mewujudkan persekitaran yang ceria.

ii. Sistem Perhubungan dan Kemudahan Sokongan

- Sistem perhubungan perlu sistematik, teratur dan selamat kepada pengguna seperti pelajar, ibu bapa dan kakitangan sekolah.
- Laluan bas sekolah dan kenderaan ibu bapa (*drop off and pick-up point*) perlu diasingkan dari lalu lintas utama melalui penyediaan lorong dan perhentian bas sekolah khas; dan penyediaan laluan keluar masuk alternatif.
- *Lay-by* untuk bas perlu disediakan di luar kawasan sekolah dan tempat menunggu berbumbung perlu disediakan.
- Kemudahan tempat letak kenderaan yang mencukupi perlu disediakan mengikut nisbah pelajar, kakitangan dan pelawat.

5.2.3. Garis Panduan Khusus

- Garis panduan khusus Sekolah Rendah, Sekolah Menengah, Sekolah Pendidikan Khas dan IPT/Kolej/Politeknik Awam (Jadual 7.0, 8.0 dan 9.0) terbahagi kepada 2 kategori mengikut hierarki bandar, julat/kepadatan penduduk dan kadar tekanan pembangunan, iaitu:

i. Kategori A:

Konurbasi Pertumbuhan Negara,
Konurbasi Pertumbuhan Wilayah,
Konurbasi Pertumbuhan Separa
Wilayah dan Konurbasi Pertumbuhan
Negeri.

ii. Kategori B:

Konurbasi Pertumbuhan Daerah,
Pusat Petempatan Utama dan Pusat
Petempatan Kecil.

(Rujuk Lampiran A: Hierarki Bandar di
Semenanjung Malaysia 2006-2020, Dasar
Perbandaran Negara, 2006)

i. Sekolah Rendah

- Perancangan sekolah rendah perlu mengikut hierarki berdasarkan bilangan penduduk dan lokasi. Selain itu, anggaran jumlah kanak-kanak yang bersekolah rendah adalah 13 peratus daripada jumlah penduduk.
- Reka bentuk dan susun atur perlu mengikut garis kontur dan bentuk muka bumi serta disesuaikan dengan perancangan landskap.
- Penyediaan sekolah rendah bergantung kepada keperluan dan 3 jenis sekolah rendah, iaitu:
 - a. Sekolah Rendah Kebangsaan (SRK);
 - b. Sekolah Rendah (J) Kebangsaan (SRJK); dan
 - c. Sekolah Rendah Agama (SRA).
- Penentuan jenis sekolah rendah adalah tertakluk kepada keperluan dan kelulusan Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Lintasan pejalan kaki atau lampu isyarat perlu disediakan di kawasan menurunkan (drop off) dan mengambil (pick-up point) pelajar bagi tujuan keselamatan.
- Jarak/masa perjalanan ke sekolah rendah dari kawasan kediaman adalah dalam jarak berjalan kaki (400 meter).

Jadual 7.0: Garis Panduan Khusus Sekolah Rendah

Jenis/Bilangan Bilik Darjah	Tadahan Penduduk	Keluasan Tapak Minimum *		Nisbah Murid/Kelas
		Tanah Rata	Bukit & Cerun Landai	
Kawasan Kategori A				
13 bilik darjah	4,500 penduduk	1 - 2 hek (2.5 – 5 ek)	1.5 – 3 hek (4 – 8 ek)	45 pelajar/kelas
22 bilik darjah	7,500 penduduk			
32 bilik darjah	11,000 penduduk			
43 bilik darjah	15,000 penduduk			
Kawasan Kategori B				
12 bilik darjah	3,000 penduduk	2 - 4 hek (5 - 10 ek)	3 - 4 hek (8 - 10 ek)	35 pelajar/kelas
24 bilik darjah	6,000 penduduk			
30 bilik darjah	7,500 penduduk			
40 bilik darjah	10,800 penduduk			
Komponen kemudahan sokongan:				
- Pejabat Pentadbiran dan Pengetua - Bilik Guru - Perpustakaan - Bengkel dan Bilik Makmal - Kantin - Dewan - Padang permainan/Padang Bola Sepak - Taman Riadah - Bola Jaring - Gelanggang Permainan - Bilik Air dan Tandas - Pondok Pengawal - Tempat Pembuangan Sampah - Tempat letak kereta/kenderaan bagi kakitangan dan pelawat - Lay-by untuk bas/kereta - Laluan Pejalan Kaki - Surau/Bilik Sembahyang - Menara Tangki Air dan Pencawang Elektrik (Jika Perlu) - Makmal Komputer - Kuarters kediaman - Ramp - Tandas OKU - Laluan mudah OKU - Hand rail - Stor - Jarak perjalanan di dalam lingkungan 0.4 hingga 0.8km dari kediaman dengan masa perjalanan 10 minit berjalan kaki.				

Sumber: Kementerian Pendidikan Malaysia dan Kajian Penyelidikan, Bahagian Penyelidikan dan PembangunanJPBD SM; 2011

Nota :

- * *Keluasan tapak minimum (Kawasan Kategori A)* mengandaikan reka bentuk dan susun atur bangunan kemudahan pendidikan dibina secara vertical/menegak untuk meminimumkan penggunaan ruang tanah dengan penyediaan kemudahan sokongan yang mencukupi, selesa, selamat dan efisien kepada pengguna.
- Komponen kemudahan sokongan bagi sekolah rendah yang dibina di kawasan Kategori A yang mempunyai keluasan ruang tanah yang terhad, memerlukan kaedah penyediaan kemudahan sokongan secara kreatif dan inovatif bersesuaian dengan keluasan tapak yang ada seperti penyediaan gelanggang permainan secara indoor, tempat letak kereta secara bertingkat dan sebagainya.*

ii. Sekolah Menengah

- Perancangan sekolah menengah hendaklah mengikut hierarki berdasarkan bilangan penduduk, lokasi dan jenis; seperti Jadual 8.0.
- Anggaran jumlah kanak-kanak yang bersekolah menengah adalah 10 peratus daripada jumlah penduduk iaitu bergantung kepada jumlah kumpulan umur 13 sehingga 17 tahun.

Jadual 8.0: Garis Panduan Khusus Sekolah Menengah

Jenis Sekolah Menengah	Tadahan Penduduk		Keluasan Minimum Tapak *						Lokasi Sesuai	Komponen Kemudahan Sokongan
			Tanah Rata		Bukit dan Cerun Landai		Nisbah Murid/ Kelas			
	Kawasan Kategori A	Kawasan Kategori B	Kawasan Kategori A	Kawasan Kategori B	Kawasan Kategori A	Kawasan Kategori B	Kawasan Kategori A	Kawasan Kategori B		
i. Sekolah Menengah Kebangsaan	Melebihi 10,000 penduduk (1 sekolah bagi 2-3 unit kejiranan)	Melebihi 9,000 penduduk (1 sekolah bagi 2-3 unit kejiranan)	2-4 hek (5-10 ekar)	3-6 hek (7-15 ekar)	3-5 hek (7-12 ekar)	4-6 hek (10-15 ekar)	45 pelajar/ kelas	35 pelajar/ kelas	- Terletak dalam jarak yang sesuai dengan kawasan penduduk tadahan (berhampiran dengan atau dalam kawasan perumahan). - Jarak dan masa perjalanan di dalam lingkungan 0.8 hingga 1.6km (1/2 hingga 1 batu) dengan masa perjalanan 20 minit berjalan kaki.	- Pejabat pentadbiran - Bilik guru - Stor - Perpustakaan - Kantin - Dewan - Padang permainan/padang bola sepak - Gelanggang permainan - Taman riadah - Bilik air/tandas - Pondok pengawal - Tempat pembuangan sampah
ii. Sekolah Menengah Agama										
iii. Sekolah Menengah Teknik	Peringkat Daerah/ Negeri		4-8 hek (10-20 ekar)	8-10 hek (20-25 ekar)	6-10 hek (15-25 ekar)	10-14 hek (25-35 ekar)	45 pelajar/ kelas	35 pelajar/ kelas	Terletak dalam jarak yang sesuai dengan kawasan penduduk tadahan (berhampiran dengan atau dalam kawasan perumahan)	- Tempat letak kereta/motosikal/basikal untuk kakitangan, pelajar dan pelawat - Lay-by untuk bas dan kereta - Laluan pejalan kaki - Surau/bilik sembahyang - Makmal sains/komputer
iv. Sekolah Menengah Vokasional										
v. Sekolah Menengah Kebangsaan Agama										
vi. Sekolah Menengah Berasrama Penuh	Peringkat Daerah/ Negeri		6-10 hek (15-25 ek)	14-16 hek (35-40 ek)	15-20 hek (37-50 ek)	40-48 hek (100-120 ek)	35 pelajar/ kelas	45 pelajar/ kelas		

GARIS PANDUAN PERANCANGAN KEMUDAHAN MASYARAKAT

Jenis Sekolah Menengah	Tadahan Penduduk		Keluasan Minimum Tapak *						Lokasi Sesuai	Komponen Kemudahan Sokongan
			Tanah Rata		Bukit dan Cerun Landai		Nisbah Murid/ Kelas			
	Kawasan Kategori A	Kawasan Kategori B	Kawasan Kategori A	Kawasan Kategori B	Kawasan Kategori A	Kawasan Kategori B	Kawasan Kategori A	Kawasan Kategori B		
vii. Kompleks Sekolah (Sekolah Sinar)	Melebihi 10,000 penduduk (1 sekolah bagi 2-3 unit kejiranan)	Melebihi 9000 penduduk (1 sekolah bagi 2-3 unit kejiranan)	2-4 hek (5-10 ek)	4-6 hek (10-12 ek)	6-8 hek (15-20 ek)	3-6 hek (7-15 ek)	35 pelajar/ kelas	45 pelajar/ kelas	Jarak dan masa perjalanan dari kawasan kediaman antara 0.8 hingga 1.6km (1/2 hingga 1 batu) atau 20 minit berjalan kaki.	Penyediaan kemudahan sokongan seperti padang di Sekolah Sinar adalah secara perkongsian/ gunasama. Kemudahan sokongan lain sama seperti sekolah-sekolah lain.

Sumber: Kementerian Pendidikan Malaysia dan Kajian Penyelidikan, Bahagian Penyelidikan dan Pembangunan JPBD SM, 2011

Nota :

* *Keluasan minimum tapak (Kawasan Kategori A)* mengandaikan reka bentuk dan susun atur bangunan kemudahan pendidikan dibina secara menegak (vertical) untuk meminimumkan penggunaan ruang tanah dengan penyediaan kemudahan sokongan yang mencukupi, selesa, selamat dan efisien kepada pelajar dan kakitangan.

- Sekolah Sinar/Kompleks Sekolah merujuk kepada pengintegrasian sekolah rendah dan sekolah menengah.
- Penyediaan kemudahan sokongan seperti padang di Sekolah Sinar adalah secara perkongsian/gunasama.
- Penyediaan sekolah secara integrasi adalah digalakkan ke arah mengurangkan perjalanan menghantar dan mengambil pelajar oleh ibu bapa selaras dengan sasaran Kerajaan untuk mengurangkan pengeluaran gas sebanyak 40% menjelang 2020.
- Sekolah menengah swasta di bandar Kategori A dibenarkan dibina di kawasan komersial dengan syarat keluasan, lokasi dan penyediaan kemudahan sokongan yang mencukupi, selesa dan selamat untuk kegunaan pelajar dan kakitangan.
- Penyediaan sekolah swasta di kawasan Kategori B sama seperti garis panduan khusus Sekolah Menengah Kebangsaan di Jadual 8.0 bagi memastikan persekitaran yang kondusif untuk proses pembelajaran dan pengajaran.

Foto 6: Laluan Pejalan Kaki dan Pagar Keselamatan Sebagai Komponen Sokongan Kemudahan Pendidikan

iii. Sekolah Pendidikan Khas

- Sekolah Pendidikan Khas menyediakan pendidikan kepada murid bermasalah penglihatan dan masalah pendengaran.
- Sekolah Pendidikan Khas terbahagi kepada 2 jenis iaitu Pendidikan Khas Sepenuhnya di bawah tanggungjawab Bahagian Pendidikan Khas dan

Pendidikan Khas Integrasi di bawah tanggungjawab Jabatan Pelajaran Negeri.

- Pendidikan Khas Integrasi yang diadakan di sekolah rendah/menengah harian biasa, tertakluk kepada garis panduan khusus dengan penyediaan kemudahan dan reka bentuk yang mesra golongan OKU seperti dalam Jadual 9.0.
- Pendidikan Khas Sepenuhnya tertakluk kepada Garis Panduan Khusus di Jadual 9.0.
- Tempat letak kereta perlu mempunyai kelebaran dan panjang petak yang mencukupi bagi membolehkan pengguna kerusi roda dan alatannya dapat bergerak dengan bebas dan selesa.
- Papan tanda ke tempat letak kereta untuk Orang Kurang Upaya (OKU) perlu diletakkan berdekatan pintu masuk dan simbol antarabangsa OKU perlu dicatkan dengan terang di atas ruang tempat letak kereta.
- Plaza, siar kaki dan lintasan pejalan kaki hendaklah direka bentuk dengan permukaan yang mempunyai corak timbul yang dapat memandu arah OKU yang mempunyai masalah penglihatan.
- Setiap laluan keluar masuk, tangga dan lif hendaklah disediakan *railing* dengan menggunakan bahan yang bersesuaian.

Jadual 9.0: Garis Panduan Khusus Sekolah Pendidikan Khas

Peringkat Sekolah Pendidikan Khas	Pra-sekolah		Pelajaran Rendah		Pelajaran Menengah	
Keluasan minimum tapak	Kawasan Kategori A *	Kawasan Kategori B	Kawasan Kategori A *	Kawasan Kategori B	Kawasan Kategori A *	Kawasan Kategori B
	0.2-1.0 hek. (0.5-2.5 ek.)	0.3-1.5 hek. (0.7-3.7 ek.)	1.5-2.5 hek. (3.7-6 ek.)	2-3 hek. (5-7 ek.)	3-8 hek. (7-20 ek.)	4-10 hek. (10-25 ek.)
Saiz Satu Kelas	10 orang murid		7 orang murid		7 orang murid	
Umur Murid	4 hingga 6 tahun		6 hingga 14 tahun		13 hingga 19 tahun	
Syarat	- Disahkan oleh pengamal perubatan. - Boleh mengurus diri tanpa bantuan orang lain.		- Disahkan oleh pengamal perubatan. - Boleh mengurus diri tanpa bantuan orang lain. - Tempoh belajar 6 tahun dan boleh dilanjutkan, maksimum 2 tahun.		- Pelajaran menengah menyediakan 2 jenis aliran iaitu akademik dan vokasional. - Disahkan oleh pengamal perubatan. - Boleh mengurus diri tanpa bantuan orang lain. - Tempoh belajar adalah 5 tahun dan boleh dilanjutkan, maksimum 2 tahun.	
Komponen kemudahan sokongan mesra OKU	- Tandas OKU (hendaklah dibina bersebelahan tandas untuk murid biasa di sekolah dan asrama) - <i>Ramp</i>; i. Di bangunan sekolah: - Pintu masuk utama sekolah (bagi kawasan bercerun) - Bangunan sekolah - Laluan dari bangunan ke bangunan lain - Pejabat sekolah - Tandas - Kantin - Dewan sekolah - Bilik-bilik khas (makmal sains, makmal komputer, kesihatan, koperasi, perpustakaan) ii. Di asrama: - Laluan masuk bangunan asrama - Tandas - kantin - Kemudahan lif di bangunan 4 tingkat					

Sumber : Kementerian Pendidikan Malaysia dan Kajian Penyelidikan, Bahagian Penyelidikan dan Pembangunan JPBD SM, 2011.

Nota :

* *Keluasan tapak minimum (Kawasan Kategori A)* mengandaikan reka bentuk dan susun atur bangunan sekolah pendidikan khas dibina secara menegak (vertical) untuk meminimumkan penggunaan ruang tanah dengan penyediaan kemudahan sokongan yang mencukupi, selesa, selamat dan efisien kepada pelajar dan kakitangan.

Rajah 3.0: Jarak Antara Kemudahan Pendidikan Dengan Kediaman

SEKOLAH RENDAH**SEKOLAH**

**iv. Institusi Pengajian Tinggi (IPT)/
Kolej/Politeknik Awam**

- IPT/Kolej/Politeknik perlu disediakan di lokasi yang kondusif untuk pengajaran dan pembelajaran serta jauh dari kawasan industri.
- Tapak IPT/Kolej/Politeknik perlu terletak berhampiran dengan perkhidmatan kemudahan awam seperti perkhidmatan bas, kereta api/LRT awam.
- Kemudahan yang mesra OKU hendaklah disediakan bagi membolehkan golongan ini mengikuti proses pengajaran dan pembelajaran dengan selesa.
- Kemudahan asrama/kolej kediaman perlu disediakan secukupnya, bersih, selesa dan selamat di samping persekitaran yang kondusif dan menggalakkan suasana bermasyarakat melalui interaksi di antara pelajar.

Jadual 10.0: Garis Panduan Khusus Institusi Pengajian Tinggi (IPT)/Kolej/Politeknik

Perkara	Keperluan Penyediaan
Tadahan penduduk	Diperlukan bagi setiap Negeri/Wilayah
Keluasan minimum	Kawasan Kategori A : 4 – 20 hektar (10 – 50 ekar) *
	Kawasan Kategori B : 8 – 40 hektar (20– 100 ekar)
Nisbah Pelajar/kelas	35 – 60 pelajar/kelas
Komponen utama	- Perpustakaan Pusat - Pusat Sumber Fakulti - Bilik/Dewan Kuliah/Dewan Peperiksaan - Bilik Tutorial/Bilik Perbincangan - Studio - Makmal Sains/Kejuruteraan/Bahasa/Komputer, dll - Bengkel - Asrama Pelajar/Kolej Kediaman - Pejabat Hal Ehwal Pelajar/Pejabat Pentadbiran
Komponen kemudahan sokongan	- Pusat Kesihatan - Kantin - Gimnasium - Taman Riadah - Padang - Gelanggang Permainan - Bilik Air/Tandas - Pondok Pengawal - Tempat Pembuangan Sampah - Tempat Letak Kereta/Motosikal/Basikal - Lay-by untuk bas dan kereta - Laluan Pejalan Kaki - Masjid/Surau/Bilik Sembahyang

Sumber: Bahagian Penyelidikan dan Pembangunan JPBD SM, 2011

*Nota: * Keluasan minimum tapak (Kawasan Kategori A) mengandaikan reka bentuk dan susun atur bangunan Institusi Pengajian Tinggi/Kolej/Politeknik dibina secara menegak (vertical) untuk meminimumkan penggunaan ruang tanah dengan penyediaan kemudahan sokongan yang mencukupi, selesa, selamat dan efisien kepada pengguna.*